

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Για την προστασία του περιβάλλοντος
και της πολιτιστικής κληρονομιάς

Μέλος των: International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN)
European Environmental Bureau (EEB) • Europa Nostra

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2000 • ΕΤΟΣ 28 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 4 • Δρχ. 1

«ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 24 κ.α. ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ»

Ο αγώνας συνεχίζεται

Την Τετάρτη, 15 Νοεμβρίου πραγματοποιήθηκε στην κατάμεστη αίθουσα του Ιδρύματος Γουλανδρή-Χόρν, με κοινή διοργάνωση 180 και πλέον συνεργαζομένων περιβαλλοντικών, κοινωνικών κ.α. οργανώσεων και φορέων, ανοιχτή εκδήλωση διαμαρτυρίας κατά της αναθεώρησης των άρθρων 24, 94, 95 και 100 του Συντάγματος.

Στη συνάντηση παρέστησαν και μίλησαν πολλοί εκπρόσωποι του πολιτικού, Ακαδημαϊκού, Επιστημονικού

κόσμου της χώρας (μεταξύ αυτών και ο τέως Πρωθυπουργός κ. Γ. Ράλλης), των Μ.Μ.Ε. και των ενδιαφερομένων οργανώσεων.

Κοινή θέση όλων, όπως αναπτύχθηκε από τον Πρόεδρο της Συνάντησης καθ. Μ. Σκούλλο τους εκπροσώπους της οργανωτικής επιτροπής (κ.κ. Β. Δωροβίνης, Μ. Χαϊνταρλής, Κ. Μπέσσης Π. Τότσικας, Αικ. Ιατρίδου), υπήρξε η πλήρης αντίθεση στην πρόθεση αναθεώρησης των Αρθρων 24, 94, 95 και 100, όπως αυτή προτείνεται από τον εισηγητή της πλειοψηφίας στη Βουλή.

Σημαντικές παρεμβάσεις στη συζήτηση που επακολούθησε ανέπτυξαν οι κύριοι Μιχ. Δεκλερής, Ν. Αλιβιζάτος, Σωτ. Ρίζος, Γ. Αλ. Μαγκάκης, οι παριστάμενοι εκπρόσωποι Κομμάτων και πολλοί άλλοι, καταγγέλλοντας με τεκμηριωμένα στοιχεία το βαθεία αντιπεριβαλλοντικό και αντιδημοκρατικό πνεύμα της επιχειρούμενης αναθεώρησης καθώς και την απόπειρα περιορισμού της δικαιοδοσίας του Ε' Τμήματος του ΣτΕ.

Ας σημειωθεί ότι και η Σύγκλητος του ΕΜΠ, όπως ανακοινώθηκε κατά την εκδήλωση ομοφώνως τάχθηκε κατά της αναθεώρησης του άρθρου 24.

Αντιπροσωπεία της οργανωτικής επιτροπής επισκέφθηκε την ίδια ώρα τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Απόστολο Κακλαμάνη, στον οποίον επέδωσε, στη διάρκεια σχετικής συζήτησης, τα κείμενα των θέσεων των συνεργαζομένων οργανώσεων. Ο κ. Κακλαμάνης πήρε την πρωτοβουλία της διανομής των κειμένων σε όλους τους Βουλευτές, μέσω του γραφείου του.

Οι συνεργαζόμενες οργανώσεις είναι αποφασισμένες και συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους σε αυτή την υπόθεση, κάνοντας χρήση όλων των νόμιμων μέσων για την προάσπιση της προστασίας του περιβάλλοντος και την κατοχύρωση των συμμετοχικών διαδικασιών στη λήψη αποφάσεων σε περιβαλλοντικά θέματα και για την παρεμπόδιση της υποβάθμισης της ποιότητας ζωής των Ελλήνων.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΑΠΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΟΥ ΟΥΡΑΝΙΟΥ

και τα παρεπόμενα του πολέμου
στην Γιουγκοσλαβία

Υπό Καθηγ. Μ. Σκούλλου

Προσφάτως και ως "κεραυνός εν αιθρία" ανακινήθηκε το θέμα της χρήσης του απεμπλουτισμένου (depleted) ουρανίου προφανώς με αφορμή την κοινοποίηση προσβολής από λευχαιμία ενός ασυνήθιστα μεγάλου αριθμού στρατιωτών από αυτούς που είχαν υπηρετήσει κατά τη διάρκεια του πολέμου στη Βοσνία και στο Κόσοβο.

Τα προβλήματα από το ουράνιο είναι γνωστά από πολύ παλιά, αλλά η χρήση του σε βλήματα άρχισε, απ' ότι φαίνεται, στον πόλεμο του Κόλπου.

Τα προβλήματα στο περιβάλλον από τις εχθροπραξίες περιλαμβανομένης της χρήσης βλημάτων με απεμπλουτισμένο ουράνιο τα είχε εντοπίσει και επισημάνει η Ε.Ε. σε συνεντεύξεις και με Δελτία Τύπου κατά την διάρκεια των εχθροπραξιών αλλά, όπως συνηθίζεται για κάθε ψυχραιμη φωνή, πέρασε χωρίς ιδιαίτερη προσοχή από τα ΜΜΕ. Παράλληλα είχαμε άμεση πληροφόρηση από την Ένωση Ελλήνων Χημικών και όλους όσους είχαν πραγματοποιήσει επισκέψεις

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ.6

Το κόστος έκδοσης του παρόντος τεύχους καλύπτεται με την ευγενική χορηγία
του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΣΑΜΟΥΡΚΑ

«Από την Συνέντευξη Τύπου της 15/11/2000»

Α. ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ
στην προτεινόμενη αναθεώρηση του άρθρου 24
του Συντάγματος
(και παρεμφερών λοιπών διατάξεων)

A1. Γιατί είμαστε αντίθετοι:

Είναι γνωστό ότι στην Ελλάδα μεγάλο μέρος της οικονομικής (και οικοδομικής ειδικότερα) δραστηριότητας στηρίζεται σε παράνομες μεθόδους που οδηγούν στην αυθαίρετη παρέμβαση τρίτων (κυρίως δόμηση - ιδίως σε δασικές και άλλες προστατευόμενες περιοχές) και στην καταπάτηση των (κύρια κοινόχρηστων) ελεύθερων χώρων.

- Η δημόσια, επομένως, αυτή περιουσία που κυρίως σήμερα αποτελείται από ελεύθερους οικοδομών χώρους και των οποίων το μεγαλύτερο μέρος είναι τα δάση, οι δασικές περιοχές και προστατευόμενοι οικολογικά χώροι, αποτελούν εμπόδιο για την «νομιμοποίηση» των σχεδίων της άκριτης ανάπτυξης.

- Η καταστροφή του Δάσους -κυρίως του περιαστικού- (συνήθως με πυρκαγιές), η, εν συνεχεία μετατροπή του σε βοσκότοπο ή ελαιώνα, η καταπάτησή του, κατάτμησή του, πώλησή του, οικοδόμησή του και μετά από λίγα χρόνια «νομιμοποίησή» του με ευκαιριακές ή φωτογραφικές διατάξεις νόμων, είναι παγία τακτική.

- Η πολεοδομική παρέμβαση για δήθεν κοινωνικούς σκοπούς στους ελεύθερους κοινόχρηστους χώρους είναι πάντα η εύκολη λύση για την εξυπηρέτηση των

πελατειακών σχέσεων (κάθε) κυβέρνησης και μεγάλων οικονομικών (συνεπώς και οικοδομικών) συμφερόντων.

- Η προστασία των προστατευόμενων οικολογικά περιοχών αποτελεί συνήθως λόγο, κενό περιεχομένου και προστασίας από την Πολιτεία, αφού η βραχυπρόθεσμη οικονομική ανάπτυξη αποτελεί στην πράξη πρωταρχική (σχεδόν μοναδική) επιλογή της.

Προς την κατεύθυνση αυτή, θεσμικές ρυθμίσεις όπως:

I. το τεκμήριο κυριότητας υπέρ του Δημοσίου,

II. τα άρθρα 24 και 117 του Συντάγματος,

III. ο χαρακτηρισμός ως αναδασωτέων των καμένων από πυρκαγιές εκτάσεων και κατά συνέπεια η εξομοίωσή τους με δασικές,

IV. η θεσμική παρέμβαση του ΣτΕ (και ιδίως του Ε' Τμήματός του) σε θέματα περιβάλλοντος και ελέγχου της Πολιτείας σ' αυτά,

V. πρόσφατα οι διεθνείς συνθήκες και άλλες νομοθετικές ρυθμίσεις, κυρίως αυτές της Ευρωπαϊκής Ένωσης που γενούν και άμεσα υποχρεώσεις,

αποτελούν, μεταξύ των άλλων, θεσμικά «όπλα» άμυνας των πολιτών στις παραπάνω καταστροφικές για το περιβάλλον και τον άνθρωπο επιλογές ή παραλείψεις.

Η «άγρια» οικονομική εκμετάλλευση του Περιβάλλοντος, στα πλαίσια της άκριτης (και χωρίς σεβασμό για την αειφορία) οικονομικής ανάπτυξης, απαιτεί:

- ιδιωτικοποίηση και της δημόσιας περιουσίας, της οποίας μεγάλο μέρος είναι οι ελεύθεροι, μη οικοδομημένοι χώροι και κυρίως τα δάση και δασικές

εκτάσεις της χώρας μας,

- «λυμένα χέρια» στα οικονομικά αυτά συμφέροντα για την «άνευ όρων» παράδοση του Περιβάλλοντος της πατρίδας μας στην οικονομική εκμετάλλευση,

- θεσμούς και όργανα που να εξυπηρετούν τις επιλογές αυτές.

Έτσι:

Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις στο άρθρο 24 στοχεύουν στην συνταγματική (και άρα μη ελεγχόμενη θεσμικά) καταστρατήγηση:

- των θεσμικών προβλέψεων τόσο των ελληνικών (συνταγματικών και άλλων) όσο και των διεθνών (Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλων)

- της διαμορφωμένης ήδη νομολογίας για το θέμα, και

- της έκφρασης της καθημερινά διογκούμενης αγανάκτησης και αντίδρασης των πολιτών ενάντια στις επιλογές της εκμετάλλευσης του Περιβάλλοντος από τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα.

Με τα δεδομένα αυτά, είμαστε αντίθετοι με τις προτεινόμενες διατάξεις.

A2. Οι θέσεις μας:

- Συζητήσαμε τις επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον τα δασικά οικοσυστήματα και την δημόσια περιουσία, ειδικότερα από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις και αποφασίσαμε να δραστηριοποιηθούμε από κοινού κατά της προτεινόμενης αναθεώρησης του άρθρου 24 του Συντάγματος.

- Διατυπώνουμε την αντίθεσή μας στην αναθεώρηση, σε ένα κείμενο με αναφορές σε ισχυρά νομικά επιχειρήματα το οποίο αποστέλλουμε σε όλους τους

βουλευτές.

- Έχει συνταχθεί και κείμενο τροποποίησης του άρθρου αυτού που κινείται προς την ουσιαστικότερη προστασία του περιβάλλοντος, παίρνοντας υπ' όψη και την εικοσαετή περίπου εξέλιξη στο θέμα στη χώρα μας και διεθνώς τα στοιχεία της οποίας είναι στην διάθεσή σας.

- Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ενημερώσουμε όλο τον Ελληνικό λαό για τις επιπτώσεις από τη συγκεκριμένες αλλαγές στο Σύνταγμα και να διεκδικήσουμε μαζί με κάθε ευαισθητοποιημένο πολίτη να μην υλοποιηθεί ένα ακόμα έγκλημα σε βάρος του φυσικού περιβάλλοντος. Θέλουμε τα παιδιά μας και τα παιδιά των παιδιών μας να έχουν και αύριο ό,τι παραλάβαμε από τους γονείς μας και τους γονείς των γονιών μας, καθαρό αέρα να αναπνέουν και καθαρά νερά να πίνουν. Το φυσικό περιβάλλον δεν πρέπει να γίνει ένα ακόμα εμπορεύσιμο είδος που θα προωθείται και θα διατίθεται στους επιτηδείς με τις ευλογίες του Συντάγματος.

- Καλούμε τους βουλευτές όλων των κομμάτων να αρνηθούν να ψηφίσουν την προτεινόμενη τροποποίηση.

- Καλούμε όλους τους περιβαλλοντικούς, επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς να ορθώσουν το ανάστημά τους ενάντια σε ένα νέο έγκλημα κατά της Ελληνικής φύσης και της δημόσιας περιουσίας, σε μια στιγμή που οι Διεθνείς Συμβάσεις, που έχει συνυπογράψει και η χώρα μας, καλούν όσο ποτέ στο παρελθόν για την επείγουσα προστασία τους.

- Καλούμε όλους τους Έλληνες πολίτες να κινητοποιηθούν ώστε να μην περάσει αυτή η νέα αυθαιρεσία σε βάρος της φυσικής, ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς αυτού του τόπου.

«Από την Συνέντευξη Τύπου της 15/11/2000»

« Οι κύριοι ομιλητές: Μ. Ιατρίδου, Π. Τότσικας, Κ. Μπέσης, Μ. Σκούλλος, Κ. Λιάκος, Β. Δωροβίνης, Μ. Χαϊνταρλής»

Τα Άρθρα 24, 94,95 και 100 του Συντάγματος ως έχουν

Άρθρο 24

1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Για τη διαφύλαξη του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δημόσιων δασών και των δημόσιων δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον.

2. Η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδομική και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης.

3. Για να αναγνωρισθεί μία περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων, όπως νόμος ορίζει.

4. Νόμος μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή των ιδιοκτητών περιοχής που χαρακτηρίζεται ως οικιστική στην αξιοποίηση και γενική διαρρύθμιση της σύμφωνα με εγκεκριμένο σχέδιο, με αντιπαροχή ακινήτων ίσης αξίας ή τμημάτων ιδιοκτησίας κατά όροφο, από τους χώρους που καθορίζονται τελικά ως οικοδομήσιμοι ή από κτίρια της περιοχής αυτής.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και στην αναμόρφωση των οικιστικών περιοχών που ήδη υπάρχουν. Οι ελεύθερες εκτάσεις, που προκύπτουν από την αναμόρφωση, διατίθενται για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων ή εκποιούνται για να καλυφθούν οι δαπάνες της πολεοδομικής αναμόρφωσης, όπως νόμος ορίζει.

6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών.

Άρθρο 94

1. Η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας ανήκει στα υφιστάμενα τακτικά διοικητικά δικαστήρια. Από τις διαφορές αυτές όσες δεν έχουν ακόμη υπαχθεί στα δικαστήρια αυτά πρέπει να υπαχθούν υποχρεωτικά στη δικαιοδοσία τους μέσα σε πέντε έτη από την ισχύ του Συντάγματος. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται με νόμο.

2. Έως ότου υπαχθούν στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια και οι υπόλοιπες ουσιαστικές διοικητικές διαφορές, είτε στο σύνολο είτε κατά κατηγορίες, εξακολουθούν να υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια, εκτός από εκείνες για τις οποίες ειδικό νόμος συνέστησαν ειδικά διοικητικά δικαστήρια στα οποία τηρούνται οι διατάξεις των παραγράφων 2 έως 4 του άρθρου 93.

3. Στα πολιτικά δικαστήρια υπάγονται όλες οι ιδιωτικές διαφορές, καθώς και οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας που τους ανατίθενται σε νόμο.

4. Στα πολιτικά ή διοικητικά δικαστήρια μπορεί να ανατεθεί και κάθε άλλη αρμοδιότητα διοικητικής φύσης, που ορίζει ο νόμος.

Ερμηνευτική δήλωση:

Ως τακτικά διοικητικά δικαστήρια νοούνται μόνο τα τακτικά φορολογικά δικαστήρια που έχουν συσταθεί με το νομοθετικό διάταγμα 3845/1958.

Άρθρο 95

1. Στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας

ανήκουν ιδίως:

α) Η μετά από αίτηση ακύρωση των εκτελεστών πράξεων των διοικητικών αρχών για υπέρβαση εξουσίας ή για παράβαση νόμου.

β) Η μετά από αίτηση αναίρεση των τελεσίδικων αποφάσεων των διοικητικών δικαστηρίων για υπέρβαση εξουσίας ή παράβαση νόμου.

γ) Η εκδίκαση των διοικητικών διαφορών ουσίας που υποβάλλονται σ' αυτό σύμφωνα με το Σύνταγμα και τους νόμους.

δ) Η επεξεργασία όλων των διαταγμάτων που έχουν κανονιστικό χαρακτήρα.

2. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του στοιχείου δ' της προηγούμενης παραγράφου δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 93 παράγραφοι 2 και 3.

3. Η εκδίκαση κατηγοριών υποθέσεων της ακυρωτικής αρμοδιότητας του Συμβουλίου της Επικρατείας μπορεί να υπαχθεί με νόμο σε διοικητικά τακτικά δικαστήρια άλλου βαθμού, με την επιφύλαξη πάντως της αρμοδιότητας σε τελευταίο βαθμό του Συμβουλίου της Επικρατείας.

4. Οι αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Επικρατείας ρυθμίζονται και ασκούνται όπως νόμος ειδικότερα ορίζει.

5. Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται με τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής δημιουργεί ευθύνη για κάθε υπαίτιο όργανο, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 100

1. Συνιστάται Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο στο οποίο υπάγονται:

α) Η εκδίκαση ενστάσεων κατά το άρθρο 58.

β) Ο έλεγχος του κύρους και των αποτελεσμάτων δημοψηφίσματος που ενεργείται κατά το άρθρο 44 παράγραφος 2.

γ) Η κρίση για τα ασυμβίβαστα ή την έκπτωση βουλευτή, κατά τα άρθρα 55 παράγραφος 2 και 57.

δ) Η άρση των συγκρούσεων μεταξύ των δικαστηρίων και των διοικητικών αρχών ή μεταξύ του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων αφενός και των αστικών και ποινικών δικαστηρίων αφετέρου ή, τέλος, μεταξύ του Ελεγκτικού Συνεδρίου και των λοιπών δικαστηρίων.

ε) Η άρση της αμφισβήτησης για την ουσιαστική αντισυνταγματικότητα ή την έννοια διατάξεων τυπικού νόμου, αν εκδόθηκαν γι' αυτές αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

στ) Η άρση της αμφισβήτησης για το χαρακτηρισμό κανόνων του διεθνούς δικαίου ως γενικά παραδεγμένων κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 28.

2. Το δικαστήριο της προηγούμενης παραγράφου συγκροτείται από τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, από τέσσερις συμβούλους της Επικρατείας και από τέσσερις αρεοπαγίτες, που ορίζονται ως μέλη με κλήρωση κάθε δύο χρόνια. Στο δικαστήριο αυτό προεδρεύει ο αρχαιότερος από τους Προέδρους του Συμβουλίου της Επικρατείας ή του Αρείου Πάγου.

Στις περιπτώσεις δ' και ε' της προηγούμενης παραγράφου μετέχουν στη σύνθεση του δικαστηρίου και δύο τακτικοί καθηγητές νομικών μαθημάτων των νομικών σχολών των πανεπιστημίων της Χώρας, οι οποίοι ορίζονται με κλήρωση.

3. Η οργάνωση και λειτουργία του δικαστηρίου, τα σχετικά με τον ορισμό, την αναπλήρωση και την επικουρία των μελών του, καθώς και τα σχετικά με τη διαδικασία σ' αυτό ορίζονται με ειδικό νόμο.

4. Οι αποφάσεις του δικαστηρίου είναι αμετάκλητες.

Διάταξη νόμου, που κηρύσσεται αντισυνταγματική, είναι ανίσχυρη από τη δημοσίευσή της σχετικής απόφασης ή από το χρόνο που ορίζεται με την απόφαση.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΕΑΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗΣ

του άρθρου 24 κ.α. του Συντάγματος

Άρθρο 24

Παράγραφος 1

Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του κράτους και των πολιτών. Για τη διαφύλαξη και βελτίωση της ποιότητάς του, το Κράτος λαμβάνει, σεβόμενο την αρχή της αειφορίας, ιδιαίτερα μέτρα προφύλαξης, πρόληψης και καταστολής. Ειδικότερα η υποχρέωση λήψης μέτρων προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, αφορά το σύνολο των στοιχείων του, με ιδιαίτερη μέριμνα στη διατήρηση των δασικών και υδροτοπικών οικοσυστημάτων, της βιολογικής και γενετικής ποικιλότητας, των παράκτιων περιοχών και του τοπίου. Απαγορεύεται η μεταβολή των δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων, εκτός αν λόγοι σπουδαίου δημόσιου συμφέροντος επιβάλλουν άλλη χρήση τους, η οποία αποδεδειγμένα δεν είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί σε άλλη μη δασική περιοχή.

Καθένας έχει το δικαίωμα στην προστασία του φυσικού & πολιτιστικού περιβάλλοντος. Το Κράτος διασφαλίζει την συμμετοχή του πολίτη στη προστασία του περιβάλλοντος και ειδικότερα την ελεύθερη πρόσβαση του στις πληροφορίες, τις σχετικές με την άσκηση του δικαιώματός αυτού.

Παράγραφος 2

Ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός έχει ως σκοπό να διασφαλίσει την αναγκαία ισορροπία και σχέση μεταξύ φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος για τις σημερινές και μελλοντικές γενεές, τη συνετή και αειφορική χρήση των περιβαλλοντικών αγαθών, την διασφάλιση της γεωργικής γης, καθώς και την επίτευξη υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής σε πόλεις και οργανωμένους οικισμούς. Οι θεσπιζόμενες χρήσεις γης και όροι δόμησης, οφείλουν να εναρμονίζονται με τους στόχους αυτούς. Νόμος θα ορίσει τη συμμετοχή των φορέων των πολιτών στον σχεδιασμό αυτό.

Παράγραφος 3

Ως έχει

Παράγραφος 4

Ως έχει

Παράγραφος 5

Ως έχει.

Παράγραφος 6

Ως έχει.

Παράγραφος 7

Τα οριζόμενα στο εδάφιο 2 της προηγούμενης

παραγράφου ισχύουν και στην περίπτωση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Άρθρο 94

Παράγραφος 1

Ως έχει

Παράγραφος 2

Ως έχει

Παράγραφος 3

Ως έχει

Παράγραφος 4

Ως έχει

Παράγραφος 5 (προστίθεται)

Διαφορές που αντικείμενο έχουν το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 24, είναι της αποκλειστικής αρμοδιότητας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Άρθρο 95

Παράγραφος 1

Ως έχει

Παράγραφος 2

Ως έχει

Παράγραφος 3

Ως έχει

Παράγραφος 4

Ως έχει

Παράγραφος 5 (τροποποιείται)

Η διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται με τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι οποίες είναι άμεσα εκτελεστές. Η μη εκτέλεση ή η παράβαση τους δημιουργεί ποινική και αστική ευθύνη για κάθε υπαίτιο, όπως ο νόμος θα ορίσει εντός δύο ετών από τη στιγμή που θα τεθεί σε ισχύ το παρόν Σύνταγμα.

★ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ 42 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ κ.α. ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ που υπογράφουν την Πρόταση Τροποποίησης των άρθρων 24 κ.α. του Συντάγματος, δημοσιεύεται στην τελευταία σελίδα του Δελτίου.

Επίσκεψη νομικών στον κ. Ευάγγελο Βενιζέλο

Την Πέμπτη, 21 Δεκεμβρίου 2000, πραγματοποιήθηκε συνάντηση με τον Υπουργό Πολιτισμού και Εισηγητή της Κυβερνητικής Πλειοψηφίας για την αναθεώρηση του Συντάγματος κ. Ε. Βενιζέλο. Εκ μέρους των οργανώσεων παρευρέθησαν οι δικηγόροι κ.κ. Β. Δωροβίνης, Κ. Διάκος, Μ. Χαϊνταρλής.

Υπενθυμίζουμε ότι μέχρι σήμερα έχει καθορίσει γραπτά τη στάση της ως προς το άρθρο 24, το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας η οποία τάχθηκε κατά της αναθεώρησης του άρθρου 24 αλλά με βασιική διαφοροποίηση ως προς τις δασικές εκτάσεις αλλά και ως προς τον ορισμό του δάσους (προτείνει να γίνεται με νόμο και όχι κατά τους κανόνες της επιστήμης) όπως και για τους λόγους επέμβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις (για απλό εθνικό συμφέρον και όχι για υπέροτρο συμφέρον όπως αρχικά και προφορικά είχε δηλώσει εκπρόσωπός της). Ο Συνασπισμός και το ΚΚΕ απέρριψαν τις αρχικές προτάσεις της Κυβέρνησης για την αναθεώρηση του άρθρου αυτού.

Στη συνάντηση ο κ. Ε. Βενιζέλος δεν παρουσίασε γραπτό κείμενο με τις θέσεις της Κυβέρνησης, βεβαίωσε όμως ότι οι αλλαγές που ανακοίνωσε ως προς την τροποποίηση κατά την συνάντηση της 29ης Νοεμβρίου 2000 (οι αλλαγές αυτές κοινοποιήθηκαν με Δελτίο Τύπου διαφόρων οργανώσεων και με άρθρα μελών τους στον Τύπο) αποτελούν και θέση της Κυβέρνησης.

Ως προς το θέμα που έχει τεθεί για τα υπόλοιπα τρία άρθρα του Συντάγματος, ο κ. Ε. Βενιζέλος αρνήθηκε να επαναφερθεί το ισχύον σύστημα του διάχυτου δικαστικού ελέγχου συνταγματικότητας των νόμων, υπογράμμισε ότι οι αλλαγές ως προς την κατανομή ύλης μεταξύ ΣτΕ και υπολοίπων διοικητικών δικαστηρίων είναι σύμφωνη με τη γνώμη της διοικητικής ολομέλειας του ΣτΕ, ενώ επιφυλάχθηκε ως προς την προταθείσα από οικολογικές οργανώσεις τροποποίηση του άρθρου 95, ώστε νόμος να εκδοθεί μέσα σε τακτή προθεσμία με στόχο την αποτελεσματική εφαρμογή των αποφάσεων του ΣτΕ. Επιφυλακτικός, επίσης, ήταν ως προς το θέμα που τέθηκε για την μη δυνατότητα τροποποίησης του άρθρου 100 του Συντάγματος. Κατά τα λοιπά, φαίνεται ότι δεν αποδέχεται την, «οικολογική αντιπρόταση» 45 οργανώσεων για το άρθρο 24, αλλά αποδέχθηκε να γίνει ρητή αναφορά στην αρχή αυτού του άρθρου για την αειφορία.

Επίλογος

Τη στιγμή που ολοκληρώνόταν το κείμενο αυτό συμφωνήθηκε από τις συνεργαζόμενες περιβαλλοντικές και κοινωνικές οργανώσεις με ενεργητική πλέον τη συμμετοχή και του Ε.Κ. Αθήνας, η προώθηση των εξής εκδηλώσεων:

1. Εγκατάσταση ειδικού περίπτερου στη Πλατεία Συντάγματος, απ'όπου θα διανέμεται ενημερωτικό υλικό στους πολίτες. Το περίπτερο ήδη λειτουργεί από τις 22 Ιανουαρίου.

2. Οργάνωση τη Δευτέρα 29/1/2001 και ώρα 10:30 στη μεγάλη αίθουσα του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών δημόσιας συζήτησης για το θέμα. Θα εκθέσουν τις τελικές θέσεις των κομμάτων οι κ.κ. Ε. Βενιζέλος, Α. Ψαρούδα - Μπενάκη, Ν. Κωνστα-ντόπουλος, Α. Σκυλάκος όπως και εκπρόσωπος των φιλελευθέρων. Έχουν κληθεί και θα συμμετάσχουν στη συζήτηση οι καθηγητές Πανεπιστημίου κ.κ. Ν. Αλιβιζάτος, Γ. Κουμάντος, Κ. Μανιτάκης, Γ.Α. Μαγκάκης κ.α.

3. Την ίδια ημέρα το βράδυ στην Πλατεία Συντάγματος, οργανώνεται μεγάλη ανοικτή συναυλία με συμμετοχή επιφανών καλλιτεχνών και μουσικών με συντονιστή τον Βαγγέλη Παπαθανασίου.

4. Την ημέρα που θα συζητείται στη Βουλή το άρθρο 24 (30ή 31/1/2001) θα γίνει συμβολική περικύκλωση της Βουλής από μέλη των οργανώσεων και το Ε.Κ. Αθηνών και από πολίτες. Ανάλογη περικύκλωση θα γίνει από πολίτες της Θεσσαλονίκης στο Υπουργείο Μακεδονίας Θράκης, ενώ άλλες οργανώσεις στην περιφέρεια θα περικυκλώσουν τα γραφεία των περιφερειάρχων. Οι εκδηλώσεις θα συνεχιστούν διότι η ψηφοφορία για την αναθεώρηση του Συντάγματος θα γίνει αφού τελειώσει η συζήτηση του συνόλου των άρθρων. Για όλες αυτές τις εκδηλώσεις θα υπάρχει ενημέρωση με Δελτία Τύπου των οργανώσεων που θα δημοσιεύονται στον καθημερινό Αθηναϊκό Τύπο.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΑΠΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΟΥ ΟΥΡΑΝΙΟΥ

και τα παρεπόμενα του πολέμου στην Γιουγκοσλαβία

Υπό Καθηγ. Μ. Σκούλλου

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

στην Γιουγκοσλαβία και είχαμε επισημάνει την ανάγκη μετρήσεως και τεκμηρίωσης στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος στην Κοπεγχάγη.

Τον Αύγουστο του 2001 ανώτατος διπλωματικός υπάλληλος της Γιουγκοσλαβικής Πρεσβείας στην Αθήνα μας επισκέφθηκε και έθεσε υπόψη μας πλήρη φάκελο σχετικών δημοσιευμάτων με στοιχεία και μετρήσεις. Προφανώς αντίστοιχη ενημέρωση έγινε και σε άλλους σχετικούς φορείς διεθνώς που είχαν δείξει ανάλογο ενδιαφέρον.

Από το σύνολο των πληροφοριών που διαθέτουμε

προκύπτουν τα εξής στοιχεία: Απεμπλουτισμένο ουράνιο είναι μια μορφή ουρανίου που αντιστοιχεί στο ισότοπο του ουρανίου με ατομικό αριθμό 238 που προκύπτει κατά την παραγωγή του χρήσιμου για ενεργειακούς σκοπούς κλπ., ισότοπου του ουρανίου 235. Εφ' όσον παραχθεί προσεκτικά από το αρχικό μετάλλευμα είναι σχετικά καθαρό, δεν περιέχει δηλαδή προσμίξεις άλλων ισωτόπων. Απεμπλουτισμένο όμως ουράνιο μπορεί να θεωρηθεί και το υπόλειμμα της χρήσης πυρηνικών καυσίμων λιγότερο ή περισσότερο καθαρισμένο στο οποίο περιλαμβάνονται ανάμικτα πολλά ακόμη ίχνη ισωτόπων πολύ περισσότερο ραδιενεργών από το

ουράνιο 238 (πλουτώνιο, θόριο κλπ). Η ενδεχόμενη χρήση ουρανίου τέτοιας προέλευσης είναι προφανώς εγκληματικά ανεύθυνη και ήταν, από τις πληροφορίες μας, τελείως άγνωστη και στους άλλους, μη Αμερικάνους, Νατοϊκούς.

Αυτό που ήταν γνωστό είναι ότι το απεμπλουτισμένο ουράνιο όντας 1,7 φορές βαρύτερο από τον μόλυβδο και εξαιρετικά σκληρό και «αυτο-ακονιζόμενο» κατά την πρόσκρουση σε σκληρές - χαλύβδινες επιφάνειες όπως αυτές των αρμάτων, γεφυρών, δεξαμενών ή ιδιαίτερα ενισχυμένου σκυροδέματος έχει εξαιρετικά μεγάλη διατρητική ικανότητα και δυνατότητα ευθυβολίας. Κατά την είσοδό του π.χ. στο άρμα αναπτύσσει εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες που προκαλούν ανάφλεξη του όπως και των άλλων πρόσθετων σχετικά εύφλεκτων υλικών ή των καυσίμων του άρματος και προκαλεί μεγάλη έκρηξη. Κατά την έκρηξη πολύ μεγάλο ποσοστό του ουρανίου του περιεχόμενου σε κάθε σύνθετης βλήμα (περί τα 300 γρ.) εξαχνώνεται και δημιουργεί λεπτότατους ατμούς και σωματίδια αεροελάχιστων διαστάσεων - «αεροζόλιο» το οποίο διασπείρεται στην ατμόσφαιρα.

Επειδή το ουράνιο είναι πολύ βαρύ, όπως αναφέρθηκε, το αεροζόλιο αυτό τείνει να κατακρημνιστεί σε διάστημα ωρών σε μικρή απόσταση από το σημείο της έκρηξης, συνήθως σε ακτίνα λίγων εκατοντάδων μέτρων. Εκεί λοιπόν εντοπίζεται το 90-95% του ουρανίου που ελευθερώνεται. Ένα μικρό ποσοστό κάτω από συνθήκες ισχυρών ανέμων μεταφέρεται σε μεγαλύτερες αποστάσεις. Δύο μαρτυρίες από τον Κόλπο αναφέρονται σε 40-45 χιλιόμετρα, ενώ μια αναφορά βρετανού επιστήμονα από άλλη παρατήρηση αναφέρεται σε δυνατότητα μεταφοράς χιλιάδων μιλίων.

Η δική μου εμπειρία για την διασπορά του μολύβδου υποδεικνύει ότι όπως γνωρίζουμε από πειράματα της Chow και Patterson σε στήλες πάγου από την Γροιλανδία, είναι δυνατή η μεταφορά ιχνών βαρέων μετάλλων σε τεράστιες αποστάσεις. Επαναλαμβάνουμε όμως ότι πρόκειται περί ιχνών π.χ. του ενός χιλιοστού και λιγότερο από την ποσότητα που ελευθερώθηκε στις εκρήξεις. Η συνολική ποσότητα απεμπλουτισμένου ουρανίου κατά το ΝΑΤΟ είναι 12 τόνοι κατά τους Γιουγκοσλάβους ίσως φτάνει τους 15 τόνους κατά μερικές ΜΚΟ πολύ μεγαλύτερη.

Τώρα μερικές πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις. Το ουράνιο 238 είναι ραδιενεργό και έχει περίοδο ημιζωής εκατοντάδων εκατομμυρίων ετών αλλά η ακτινοβολία που εκπέμπει είναι ακτινοβολία α από την οποία μπορεί κανείς να προφυλαχθεί με απλά μέσα π.χ. τα κοινά ρούχα του. Αντιθέτως αν το ισότοπο αυτό το εισπνεύσει κάποιος στην μορφή του αναφερθέντος αεροζόλιου, τα λεπτότατα σωματίδια εγκλωβίζονται στους πνεύμονες και παραμένουν εκεί για πάρα πολύ μεγάλους χρόνους ακτινοβολώντας και προκαλώντας βλάβες μεταξύ των οποίων η λευχαιμία είναι από τις διαπιστωμένες, σύμφωνα και με παλαιότερα συμπεράσματα αμερικανικών ερευνητικών ομάδων του 1994 και 1999. Πέραν της λευχαιμίας τα σχετικά ευδιάλυτα οξειδία του ουρανίου με την κυκλοφορία του αίματος εισέρχονται σε άλλα ζωτικά όργανα του οργανισμού όπως το συκώτι, τα νεφρά, τα οστά κλπ. και προκαλούν σειρά από σοβαρά σύνδρομα.

Τέσσερα πρόσθετα ερωτήματα ζητούν απάντηση:

1. Πως εμφανίστηκαν τόσο γρήγορα τα συμπτώματα λευχαιμίας και καρκίνων που συνήθως εμφανίζονται μετά παρέλευση πέντε τουλάχιστον ετών.

2. Τι επιπτώσεις υπάρχουν για άτομα που δεν εισέπνευσαν απ'ευθείας το νέφος-αεροζόλιο ουρανίου αλλά ζουν στην περιοχή.

3. Κατά πόσον υπάρχουν επιπτώσεις για τα υπόλοιπα Βαλκάνια και την Ελλάδα από τον πόλεμο της Γιουγκοσλαβίας

4. Αν υπάρχει κίνδυνος από τα ελληνικά βλήματα που περιέχουν απεμπλουτισμένο ουράνιο.

Η απάντηση στο πρώτο είναι ασφαλώς και δύσκολη και αβέβαιη. Αποτελεί υπόθεση μάλλον παρά ερμηνεία. Είναι όμως γνωστό ότι σε περιπτώσεις ισχυρής ακτινοβολίας π.χ. στο Τσερνομπίλ, υπήρξαν συμπτώματα και σε βραχύτερους χρόνους. Αυτό θα δικαιολογείτο αν είχε αποδειχθεί ότι περιήχοντο και άλλα περισσότερα ραδιενεργά ισότοπα (π.χ. πλουτωνίου) σε νέφη από κάποια βλήματα. Ακόμη είναι πιθανόν ότι πολλοί άλλοι τοξικοί και καρκινογόνοι ρύποι που παρήχθησαν ταυτοχρόνως από τους βομβαρδισμούς, όπως διοξίνες, ποικίλα τοξικά αέρια ή και ατμοί υδραργύρου που ελευθερώθηκαν από βομβαρδισμούς πετροχημικών εργοστασίων, αποθηκών κλπ., παίζουν ενεργικό και πρόσθετα επιβαρυντικό ρόλο που ενδεχομένως επιταχύνει την εκδήλωση των συμπτωμάτων ιδιαίτερα αν υπάρχει και προδιάθεση ή αν συντελούν και άλλοι εξωγενείς παράγοντες όπως το κάπνισμα κλπ.

Στο δεύτερο ερώτημα η απάντηση είναι ότι ασφαλώς και υπάρχουν επιπτώσεις μέσω αναπνοής μικρών ποσοτήτων κυρίως από την επαναιώρηση των λεπτών αιωρημάτων από κυκλοφορία και άλλες δραστηριότητες στην περιοχή αλλά και κυρίως από την τοξική δράση του ουρανίου που δρα όπως όλα τα βαρέα μέταλλα με εισαγωγή του στην τροφική αλυσίδα μέσα από ρυπασμένο χώμα και νερό. Η ρύπανση αυτή μπορεί να εξακολουθήσει για πολύ μεγάλες περιόδους και μπορεί να περιλαμβάνει και άλλα παράγωγα τοξικά ισότοπα όπως θόριο κλπ. Μόνη λύση περιορισμού της βλάβης είναι ο αποκλεισμός, σφράγιση (π.χ. με σκυρόδεμα) ο καθαρισμός και μεταφορά στρωμάτων χώματος από όλους τους πυρήνες, τουλάχιστον των περιοχών που υπέστησαν βομβαρδισμούς, σε ειδικό χώρο.

Ως προς το σύνολο των Βαλκανίων και ιδιαίτερα την Ελλάδα η επίπτωση, αν υπάρχει πρέπει να ήταν εξαιρετικά περιορισμένη κατά την διάρκεια των εχθροπραξιών και αμελητέα σήμερα.

Το θέμα των βλημάτων στα Ελληνικά στρατόπεδα επίσης μπορεί να διαφέρει κατά περίπτωση. Η φύλαξη βλημάτων σε αποθήκες δεν φαίνεται να δημιουργεί προβλήματα ούτε ο χειρισμός τους αν χρησιμοποιούνται σχετικά απλές προφυλάξεις π.χ. γάντια κλπ. Αντιθέτως ασκήσεις με αντίστοιχες εκρήξεις ιδίως στην ατμόσφαιρα εφ' όσον συμβαίνουν ή συνέβησαν ενέχουν τους ίδιους κινδύνους που αναφέρθηκαν προηγουμένως για τις εχθροπραξίες. Όσο για την χρήση τους στην θάλασσα σχετικά περιορισμένοι κίνδυνοι ενυπάρχουν μέσω της τροφικής αλυσίδας αλλά για πάρα πολύ εντοπισμένες περιοχές συχνά μεγάλων βαθμών όπου τόσο τα βλήματα όσο και τα θραύσματα τους εγκλωβίζονται στα λεπτόκοκκα ιζήματα-λάσπη των θαλάσσιων πυθμένων και αδρανοποιούνται τουλάχιστον σε ένα βαθμό, ενώ ένα άλλο τμήμα τους οξειδωμένο διαλύεται με βραδύτατους ρυθμούς. Αν η συνολική ποσότητα αυτών των πυρομαχικών που χρησιμοποιήσαν για ασκήσεις είναι όπως δηλώθηκε, δεν πρέπει να υπάρχει ουσιαστικός λόγος ανησυχίας.

Το επιμύθιον είναι πάντως για μια ακόμη φορά, ότι η πρόληψη είναι χίλιες φορές καλύτερη από την θεραπεία.

Η καλύτερη πρόληψη επιτυγχάνεται μέσα από αντικειμενική και έγκαιρη πληροφόρηση για την οποία τόσο πολύ αγωνιζόμαστε. Όσο για την θεραπεία απαιτείται η εγκατάλειψη τέτοιων όπλων, ο περιορισμός

του πυρηνικού εξοπλισμού και σφραγισμός των ρυπανθέντων εδαφών, ο οποίος πρέπει να εφαρμοστεί επείγοντως πριν θρηνήσουμε και άλλα θύματα στην Γιουγκοσλαβία στις επόμενες δεκαετίες.

Η ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΡΑΘΩΝΑ

Από το 1997 που η πολιτεία επέλεξε τον τόπο του Σχινιά για την κατασκευή του Ολυμπιακού κωπηλατοδρομίου, τέσσερις περιβαλλοντικές οργανώσεις, η Ελληνική Εταιρεία, το WWF Ελλάς, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και η Εταιρεία Προστασία της Φύσης, από κοινού εξέφρασαν την αντίθεσή τους. Βασική αντίρρησή τους ήταν ότι τα κατασκευαστικά έργα που θα χρειασθούν (ξεκινώντας με εκσκαφή 1 1/2 εκατομμυρίου τόνου χώμα) για την δημιουργία των υδάτινων καναλιών και όλα τα άλλα απαραίτητα έργα θα πλήξουν θανάσιμα τον σημαντικότερο υγρότοπο που έχει απομείνει στην Αττική.

Το τοπίο του Σχινιά/Μαραθώνα διέσωσε μέχρι τις μέρες μας την ομορφιά μιας βασικά άκτιστης παραλίας, ένα από τα τρία πευκοδάση σε αμμοθίνες της χώρας, και το έλος που επισκέπτονται τακτικά 176 είδη πουλιών.

Τον Απρίλη του 1998 ενώ οι αντιρρήσεις τους έμειναν αναπάντητες, οι οργανώσεις ξεκίνησαν έναν αγώνα ενημέρωσης στα μέσα μαζικής ενημέρωσης της χώρας ενώ το 2000 προσέβαλαν την απόφαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τον Οκτώβριο 2000 η πανευρωπαϊκή οργάνωση περιβάλλοντος Europa Nostra με πρόταση του Έλληνα αντιπροέδρου της Κώστα Καρρά, εκδίδει ομόφωνο ψήφισμα ζητώντας από την Κυβέρνηση να σεβαστεί τον Μαραθώνα και να προχωρήσει σε εναλλακτικές λύσεις. Ακολούθησε ανάλογο ομόφωνο ψήφισμα του European Environmental Bureau με πρόταση του προέδρου κ. Μιχάλη Σκούλλου.

Τον Νοέμβριο του 2000 η ταινία της Λυδία Καρρά "Battle For Marathon" προβάλλεται στην Αμερική και την Αγγλία. Κινητοποιούνται διεθνείς οργανισμοί όπως το ICOMOS της Αμερικής που το υιοθετεί για το δικό του σημαντικό διαδίκτυο. Το SPGH αδελφή οργάνωση της Ελληνικής Εταιρείας με γράμμα προς τον Υπουργό υπογεγραμμένο από διακεκριμένες προσωπικότητες, ζητά από την κυβέρνηση να εξετάσει εναλλακτικές λύσεις. Εκφράζει την προθυμία να συμβάλει με άλλους διεθνείς οργανισμούς στην διαμόρφωση του Μαραθώνα ως ιστορικού τοπίου, κατά το πρότυπο του Gettysburg.

Τώρα, ενώ συνεχίζεται η προβολή της σημασίας του υγρότοπου, τονίζεται κυρίως η διεθνής ιστορική σημασία του τοπίου, γιατί σε αυτό διεξήχθη η Μάχη του Μαραθώνα. Με νέο σύνθημα, τον συνδυασμό του ιστορικού τοπίου του Μαραθώνα με τον σημαντικό βιότοπο, οι οργανώσεις διαπιστώνουν ότι: η λέξη Μαραθώνας συγκινεί διεθνώς. Ίσως πιο πολύ από κάθε ιστορικό όνομα, γιατί κάθε πόλη της Αμερικής και πολλές άλλες στον κόσμο ολόκληρο έχουν τον δικό τους Μαραθώνιο στο οποίο συμμετέχουν πολλοί κάτοικοι. Κι εμείς οι Έλληνες αντί να εκμεταλλευτούμε αυτό το ενδιαφέρον, έχουμε οικολογικοποιήσει το περιβάλλον του Τύμβου και τώρα θέλουμε να "αξιοποιήσουμε" το υπόλοιπο κομμάτι γιατί κατά γενική ομολογία και λόγω

της αμέλειας των αρχών είναι υποβαθμισμένο σε σκουπιδότοπο!

Τον Ιανουάριο 2001 η προσπάθεια κορυφώνεται. Το WWF Ελλάς δίνει συνέντευξη τύπου στις Βρυξέλλες με τον Δημήτρη Καραβέλλα και την Θεοδότα Νάντσου γενική συντονίστρια. Παρευρέθησαν πολλές προσωπικότητες, μεταξύ αυτών και ο Daniel Cardon de Lichtbuer πρόεδρος της Europa Nostra, και αντιπρόσωποι του European Environmental Bureau. Οι διεθνείς τηλεοράσεις αφιερώνουν προγράμματα, όπως π.χ. Euronews, BBC, Sunday Times και πολλά άλλα.

Η Ελληνική Εταιρεία συμβάλλει τα μέγιστα, με την κινητοποίηση πολλών μελών. Μεταξύ αυτών πρωτοστατούν: ο Βασίλης Δωροβίνης, η Μαρία Καραβία, ο Κώστας και η Λυδία Καρρά, ο Ανδρέας Συμεών, Ιλεάνα Σιώρη κ.α. Ιδιαίτερα πολύτιμη η βοήθεια της Ματρώνας Ξυλά-Εγον, η οποία μεταξύ άλλων κινητοποίησε και την Αρχαιολογική Εταιρεία.

Σημαντικά άρθρα παρουσιάζονται όπως του Μάριου Πλωρίτη στο Βήμα, της Anne Elder στο Athens News με αποκορύφωμα την Κυριακή 14 Ιανουαρίου τα άρθρα στην Καθημερινή, της Ελένης Μπίτσικα και του Αντώνη Καραγιάννη, στο Βήμα της Παναγιώτας Μπίτσικα και φυσικά του Sunday Times που αναπαράγεται διεθνώς.

Το 2004 αμυνόμενο σε αυτή την πολιτιστική επίθεση, επαναπροσδιορίζει την παρουσίασή του στο θέμα αυτό. Τα νέα βασικά επιχειρήματα είναι:

1. Ότι τα έργα θα μειωθούν, θα γίνουν λιγότερο μόνιμα (αποτέλεσμα των αντιδράσεων!) ότι θα είναι πιο φιλικά προς το περιβάλλον.

2. Ότι είναι ο μόνος τρόπος να σωθεί ο υγρότοπος και το ιστορικό τοπίο.

3. Ότι δεν θέλουν να καταστρέψουν το περιβάλλον της Υλίκης, την οποία ομολογούν δεν έχουν μελετήσει.

Οι οργανώσεις αντίθετα πιστεύουν:

Οι καταστροφές στον βιότοπο του Μαραθώνα και στο ιστορικό τοπίο θα είναι ανεπανόρθωτες.

Αντιπροτείνουν να κηρυχθεί ο τόπος ως ιστορικό και οικολογικό τοπίο και να γίνει αποδεκτή η προσφορά των σημαντικών διεθνών φορέων, μεταξύ των οποίων του SPGH για την διαμόρφωση του χώρου.

Να βρεθεί εναλλακτική λύση. Απ' ότι φαίνεται δεν δημιουργείται κανένα περιβαλλοντικό πρόβλημα εάν γίνουν προσωρινές εγκαταστάσεις στην Υλίκη.

Ο αγώνας για ένα νέο "Νενικήκαμεν" συνεχίζεται πολύπλευρος, στην Ελλάδα και διεθνώς.

Αγαπητά μέλη

Κινητοποιηθείτε, μιλήστε σε δημοσιογράφους σε προσωπικότητες, σε φίλους γράψτε γράμματα σε εφημερίδες, μιλήστε στον Βουλευτή σας.

Ενημερωτικό υλικό είναι στην διάθεσή σας στα γραφεία της Εταιρείας.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ MEDALS OF HONOUR 2000 ΣΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΑΡΜΠΙΛΙΑ

Το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας πρότεινε για το βραβείο "Medals of Honour" της Europa Nostra/IBI, τον Ιωάννη Αρμπιλιά, μαρμαροτεχνίτη, επικεφαλής του συνεργείου για την αποκατάσταση του Παρθενώνα. Το συμβούλιο της Europa Nostra μέσα στο 2000 έκρινε τον Ιωάννη Αρμπιλιά ως το κατάλληλο πρόσωπο για να λάβει ένα από τα τρία βραβεία που δίνονται κάθε χρόνο. Καθοριστικό στοιχείο για τη βράβευση υπήρξε η σημαντική προσφορά του στη διατήρηση ενός από τα σημαντικότερα μνημεία της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, του Παρθενώνα.

Η βράβευση του Ιωάννη Αρμπιλιά θα γίνει στα τέλη Οκτωβρίου 2001 στο χώρο που εργάστηκε για είκοσι συνεχή χρόνια, την Ακρόπολη, σε ειδική εκδήλωση που θα οργανωθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού, την Europa Nostra και την Ελληνική Εταιρεία.

Ιωάννης Αρμπιλιάς

Ο Ιωάννης Αρμπιλιάς γεννήθηκε το 1940 στην Αθήνα. Σε ηλικία 12 χρόνων ξεκίνησε να μαθαίνει την τέχνη της μαρμαρογλυφίας κοντά στον πατέρα και τον παππού του. Οι εξαιρετικές του ικανότητες φάνηκαν από πολύ νωρίς. Το 1956 διορίστηκε στην Αρχαιολογική Υπηρεσία και από τότε συμμετείχε σε πολλά έργα αποκατάστασης

μνημείων. Παράλληλα συνεργάστηκε με σημαντικούς Έλληνες γλύπτες. Το 1983, που άρχισαν οι εργασίες της αποκατάστασης του Παρθενώνα με την επίβλεψη της Επιτροπής Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως (ΕΣΜΑ), τη συνεργασία της Α' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και την ευθύνη του αρχιτέκτονα Μανώλη Κορρέ και του πολιτικού μηχανικού Κώστα Ζάμπα, ο Γιάννης Αρμπιλιάς ορίστηκε επικεφαλής μαρμαροτεχνίτης του μεγάλου αυτού έργου.

Οι εξαιρετικές ικανότητες και το σπάνιο ήθος που είχε επιδείξει σε όλα τα προηγούμενα έργα (αποκατάσταση του Ερεχθείου και του επιστυλίου των Προπυλαίων) συνέβαλαν να του ανατεθεί η ευθύνη του συνεργείου ενός τόσο πολύπλευρου έργου.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί η συνεχής μέριμνα του για την ασφάλεια των τεχνιτών που εργάζονταν κάτω από δύσκολες συνθήκες λόγω της μετακίνησης, ανύψωσης και τοποθέτησης ογκωδών μαρμάρων.

Η καλύτερη παρουσίαση του έργου και του χαρακτήρα του Ιωάννη Αρμπιλιά δεν θα μπορούσε να γίνει παρά μόνο μέσα από τις συστατικές επιστολές που έδωσαν ο πρόεδρος της ΕΣΜΑ, Χαράλαμπος Μπούρας, ο αρχιτέκτονας Μανώλης Κορρές και ο πολιτικός μηχανικός Κώστας Ζάμπα, προκειμένου να υποστηριχθεί το αίτημα για τη βράβευσή του.

«Ο Γιάννης Αρμπιλιάς επί το έργον»

Αποσπάσματα των επιστολών αυτών παρουσιάζονται εδώ κλείνοντας το μικρό αφιέρωμα στο σπουδαίο αυτό μαρμαροτεχνίτη.

Χαράλαμπος Μπούρας

Από το 1983 ο κ. Αρμπιλιάς είναι επικεφαλής μαρμαροτεχνίτης του έργου αποκαταστάσεως του Παρθενώνος. Έχει δηλαδή μεγάλο μέρος της ευθύνης για το πολυτιμότερο μνημείο της κλασικής αρχαιότητας.

Και αποτελεί κοινή διαπίστωση τόσο της Επιτροπής όσο και του Τεχνικού Γραφείου Αποκαταστάσεως των Μνημείων της Ακροπόλεως ότι στο καθήκον του αυτό ανταποκριθήκε πλήρως απ' ενός γιατί προσαρμόστηκε στις δύσκολες προδιαγραφές που απαιτεί μια σύγχρονη μέθοδος αποκαταστάσεως των κλασικών μνημείων και απ' ετέρου κατηύθυνε ένα πολυάριθμο συνεργείο μαρμαράδων και εξεπαιδευσε νέους, με άριστα πάντοτε αποτελέσματα, προς τον ίδιο σκοπό.

Είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις ανθρώπων που προσέφεραν στην αποκατάσταση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς τόσα πολλά όσα ο Ιωάννης Αρμπιλιάς.

Κώστας Ζάμπας

Ο Ιωάννης Αρμπιλιάς διακρίνεται για την υψηλή τεχνική του κατάρτιση και ευαισθησία, για το αίσθημα ευθύνης και για την οργανωτική του ικανότητα. Η τεχνική δεξιότητα δεν περιορίζεται απλά στη γνώση του υλικού και στο χειρισμό των λιθοξοϊκών εργαλείων και των μηχανημάτων κατεργασίας.

Ο ικανός μαρμαροτεχνίτης πάνω απ' όλα πρέπει να είναι γεωμέτρης. ...

Όλα αυτά τα χρόνια ο Ι. Αρμπιλιάς με τον κανόνα (πήχη) και τον διαβήτη (κουμπάσο) έχει ορίσει αναρίθμητα σημεία στο χώρο, για να χαράξει, να ελέγξει και τελικά με τη λάξευση να διαμορφώσει από τον αρχικό όγκο πολύπλοκα στερεά από μάρμαρο για τη συμπλήρωση κενών στον Παρθενώνα.

Το έργο του Παρθενώνος οφείλει πολλά στον Ι. Αρμπιλιά για το γνωστό «κουμάντο» του συνεργείου. Η ευθύνη αυτή είναι βαρύτερη ενός μαρμαρογλύπτη που εργάζεται μόνος του για να ετοιμάσει ένα πολύπλοκο γλυπτό.

Ο Ι. Αρμπιλιάς την έχει φέρει εις πέρας άλλοτε με αυστηρότητα, άλλοτε με ανθρώπινη επαφή, αλλά πάντα δίκαια.

Μανώλης Κορρές

... Εκτός από ένας εξαιρετος τεχνίτης ο Ιωάννης Αρμπιλιάς διαθέτει κι άλλες δεξιότητες, σπάνιες για την εποχή μας, οι οποίες κάποτε χαρακτηρίζαν τους πρωτοπόρους της μνημειώδους αρχιτεκτονικής:

-εμπειρία και ακριβής εκτέλεση σύνθετων γεωμετρικών υπολογισμών για τη σωστή μεταφορά των σχημάτων στο μάρμαρο.

-ακριβής εμπειρική αίσθηση των απλών νόμων της ισορροπίας της μηχανικής και της αντοχής των υλικών.

-κατανόηση των παραμέτρων και των λύσεων στις περιπτώσεις προβληματικής ανύψωσης, μεταφοράς και τοποθέτησης ή μετακίνησης βαριών, ογκωδών και εύθραυστων μαρμάρων ή άλλων αντικειμένων με ταυτόχρονη εξασφάλιση της προστασίας (ανθρώπων και αντικειμένων), της οικονομίας (χρόνου και μέσων), της ακρίβειας και τέλος της ποιότητας του αποτελέσματος.

Σημαντική Διεθνής Πρωτοβουλία για την Διαχείριση του Νερού στη Μεσόγειο: Επιχειρώντας έναν Κοινό Πυρήνα Δράσης

Στις 2 Νοεμβρίου 2000 πραγματοποιήθηκε με επιτυχία η έναρξη του Διεθνούς Συνεδρίου για το Νερό στη Μεσόγειο (2-4 Νοεμβρίου, Divani Acropolis Palace), με τη συμμετοχή 200 περίπου εκπροσώπων διεθνών οργανισμών, κυβερνήσεων, περιφερειακών ινστιτούτων νερού και μη-κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) από 25 χώρες.

Το Συνέδριο οργανώθηκε από την Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή της Παγκόσμιας Σύμπραξης για το Νερό (MEDTAC/GWP) και το Μεσογειακό Γραφείο Πληροφόρησης για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΜΙΟ-ECSDE).

Η Παγκόσμια Σύμπραξη για το Νερό (Global Water Partnership- GWP) είναι μια διεθνής πρωτοβουλία που ως σκοπό έχει να προωθήσει την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών και την εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων.

Μέσα από ένα διεθνές δίκτυο συνεργατών, το GWP καταγράφει θεμελιώδεις ανάγκες και κενά γνώσης σε παγκόσμιο και περιφερειακό επίπεδο και βοηθάει στον σχεδιασμό προγραμμάτων για την ικανοποίηση και αντιμετώπιση αυτών των αναγκών.

Το GWP έχει ως έδρα την Στοκχόλμη Σουηδίας και Περιφερειακές Επιτροπές στην Μεσόγειο (MEDTAC με έδρα τη Μασσαλία), Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, Νότια και Κεντρική Αμερική, Νότια και Νοτιοανατολική Ασία και Δυτική και Νότια Αφρική.

Το ΜΙΟ-ECSDE είναι η Ομοσπονδία των Περιβαλλοντικών ΜΚΟ της Μεσογείου, που σήμερα αριθμεί 87 Μέλη Οργανώσεις από 20 χώρες, και εδρεύει στην Αθήνα. Η Ελληνική Εταιρεία είναι ένα από τα ιδρυτικά μέλη του. Τα θέματα νερού αποτελούν μια από τις προτεραιότητες του ΜΙΟ-ECSDE. Κύριοι στόχοι του Μεσογειακού Συνεδρίου για το Νερό ήταν:

«Από την έναρξη του Συνεδρίου»

- Να παρουσιαστούν τα κυριότερα αποτελέσματα της εργασίας που έχει παραχθεί ως σήμερα από το MED-TAC/GWP για τη διαχείριση νερού στη Μεσόγειο (**Mediterranean Vision for Water, Mapping, Framework for Action**)

- Να γίνει δυνατή η ανταλλαγή εμπειριών σε σχετικά θέματα μεταξύ των εκπροσώπων αρμόδιων Μεσογειακών φορέων και οργανισμών.

- Να παρουσιαστεί και συζητηθεί ένας **Κοινός Πυρήνας Δράσης για τη Διαχείριση του Νερού στις Χώρες της Μεσογείου**, με κοινές προτεραιότητες αναφορικά με τους στόχους, τα «εργαλεία» για την εφαρμογή τους και τις δράσεις σε περιφερειακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Την πρώτη μέρα του Συνεδρίου δόθηκε Συνέντευξη Τύπου, στην οποία τον λόγο πήραν οι κκ. Ηλίας Ευθυμίουπουλος, Υφυπουργός ΠΕΧΩΔΕ, Καθηγ. Μιχάλης Σκούλλος, Πρόεδρος ΜΙΟ-ECSDE και Πρόεδρος της Ε.Ε., Ivan Cheret, Μέλος του GWP, Mohammed Benblidia, Πρόεδρος ΙΜΕ (Mediterranean Water Institute), κ. Arab Hoballah, Αναπληρωτής Συντονιστής UNEP/MAP, Βασίλης Παπαδόπουλος, Επιτροπή Ευρωπαϊκής Ένωσης, Διονύσιος Ξένος, Διευθύνων Σύμβουλος ΕΥΔΑΠ.

Τονίστηκε ότι το νερό ενώ είναι απαραίτητο για την ζωή και αποτελεί ζωτικό παράγοντα για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Μεσογείου, καθώς και για πολλούς από τους υγροτόπους της, σε πολλές χώρες και περιοχές της Μεσογείου δεν υπάρχει σε μεγάλες ποσότητες ώστε να μπορεί να ικανοποιήσει την πληθυσμιακή και οικονομική ανάπτυξη και την οικολογική λειτουργία των οικοσυστημάτων.

Γι' αυτό είναι απαραίτητο να επενδύσουμε και εφαρμόσουμε μια βιώσιμη-αισθητική και ολοκληρωμένη στρατηγική διαχείρισης νερού αν πρόκειται να καταφέρουμε να καλύψουμε τις μελλοντικές απαιτήσεις

με βάση την αυξανόμενη κρισιμότητα από τη ραγδαία ποσοτική και ποιοτική υποβάθμιση των υδατικών μας αποθεμάτων.

Ολοκληρωμένη διαχείριση σημαίνει εσωτερικό και εξωτερικό συντονισμό. Δεν είναι δυνατόν άλλος φορέας να αποφασίζει για τις γεωτρήσεις, άλλος για τη μεταφορά υδάτων από περιοχές σε περιοχές, άλλος για την ποιότητα, άλλος για εγκατάσταση υδροβόρων βιομηχανιών, άλλος για το είδος των καλλιεργειών χωρίς αναφορά στις απαιτήσεις σε νερό κλπ.

Πλήθος προτεραιοτήτων επισημάνθηκαν για την περιοχή της Μεσογείου, συμπεριλαμβανομένου του δίκαιου καταμερισμού των υδάτινων πόρων, αφού η εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας νερού για όλους πρέπει να γίνει πραγματικότητα. Αλλά για να συμβεί αυτό πρέπει να αναπτυχθεί η πολιτική βούληση, δέσμευση και στρατηγική που θα ενθαρρύνει και εξασφαλίζει την ορθολογική διαχείριση του νερού.

Η ανάγκη για μεγαλύτερες επενδύσεις στην σωστή αξιοποίηση των υδάτινων πόρων και βελτίωση των στρατηγικών διαχείρισης νερού είναι επιτακτική. Οι περισσότερες Μεσογειακές χώρες αντιμετωπίζουν ταχύτατα επιδεινούμενες συνθήκες ξηρασίας και η βελτιωμένη διαχείριση του νερού θα ήταν ένα πολύτιμο εργαλείο για την αντιμετώπιση της λειψυδρίας. Σήμερα, η ενημέρωση του ευρύτερου κοινού για την σημασία της καλύτερης διαχείρισης και εξοικονόμησης του νερού θεωρείται κρίσιμος και αναγκαίος παράγοντας επιτυχίας.

Το Μεσογειακό Συνέδριο για το Νερό ενισχύθηκε από την Παγκόσμια Σύμπραξη για το Νερό (GWP), την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης - ΓΔ Περιβάλλον, το Μεσογειακό Σχέδιο Δράσης του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (MAP/UNEP), την Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας (ΕΥΔΑΠ), την Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως Α.Ε. και την Coca-Cola.

Α. Συνεδρίαση Σ.Π.Ε Τετάρτη 13-12 -2000

Στην συνεδρίαση του Σ.Π.Ε στις 13-12-2000 ο Πρόεδρος του Συμβουλίου κος Βασίλης Ψαλλιδάς ενημέρωσε τα παρευρισκόμενα μέλη για τις μέχρι τότε δραστηριότητες και συνεργασίες που είχαν αναπτυχθεί και μετά από μια πολύ γόνιμη συζήτηση δρομολογήθηκαν μια σειρά από δραστηριότητες. α) Παρουσίαση του εκπαιδευτικού υλικού «Βιώσιμες πόλεις», το οποίο έχει εκδόσει η Ελληνική Εταιρεία σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, καθώς και προώθηση του υλικού σε μεγάλα βιβλιοπωλεία της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. β) Προώθηση σε βιβλιοπωλεία όλου του υλικού που έχει εκδόσει η Ε.Ε σχετικά με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Βασικά κείμενα Π.Ε, Πρακτικά Διεθνούς Διάσκεψης UNESCO, ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής.). γ) Στήριξη του Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Ο μικρός ναυτίλος ταξιδεύει». δ) Δημιουργία ομάδων εργασίας οι οποίες θα συγχροτηθούν στην προγραμματισμένη συνεδρίαση του Ιανουαρίου. ε) Διακίνηση σε σχολεία και εκπαιδευτικούς του φακέλου «Το βιβλίο οδηγός για την Μεσογειακή φώκια στην Ελλάδα»

Β. Παρουσίαση του Σ.Π.Ε σε συνέδριο στην Μυτιλήνη

Το τμήμα Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου του Αιγαίου διοργάνωσε διεθνή επιστημονική ημερίδα με θέμα «Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στη Λέσβο, στην Ελλάδα, στον κόσμο», στην οποία προσκλήθηκε να παραστεί και εκπρόσωπος της Ε.Ε.

Στα πλαίσια της ημερίδας πραγματοποιήθηκε παρουσίαση εκπαιδευτικού υλικού σχετικό με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Το υλικό της Ε.Ε (Βιώσιμες πόλεις, Εγχειρίδιο παιδαγωγικών δραστηριοτήτων για το δίκτυο ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής, Δραστηριότητες του Δικτύου ο μικρός ναυτίλος ταξιδεύει, βασικά κείμενα για την Π.Ε, Πρακτικά Διεθνούς Διάσκεψης UNESCO, Το βιβλίο οδηγός για την Μεσογειακή φώκια στην Ελλάδα) παρουσίασε ο Θοδωρής Παπαπαύλου. Το έργο του Σ.Π.Ε προβλήθηκε προς τους συνέδρους και με ειδικό poster, το οποίο φιλοτέχνησε ο Σπύρος Αρσενικός. Θα πρέπει να τονίσουμε ότι πάρα πολλοί συνέδροι επισκέφτηκαν το περίπτερο της Ε.Ε και έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον, ειδικά για το εκπαιδευτικό υλικό «Βιώσιμες πόλεις» καθώς και για το δίκτυο «ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής».

Στη συνάντηση της Μυτιλήνης έγιναν οι πρώτες επαφές για την επέκταση του δικτύου «ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής» και στην Κύπρο. Όλο το εκπαιδευτικό υλικό που παρουσιάστηκε στη Μυτιλήνη παραχωρήθηκε στην βιβλιοθήκη του Τμήματος Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου του Αιγαίου.

Γ. Το Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής».

Μετά την πολύ πετυχημένη φάση πιλοτικής εφαρμογής του δικτύου και την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της συνάντησης αξιολόγησής του στο ΥΠΕΠΘ, ζητήθηκε η δυνατότητα επέκτασης του δικτύου σε όλα τα σχολεία της χώρας. Το ΥΠΕΠΘ ζήτησε την γνώμη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου όσον αφορά την παιδαγωγική και επιστημονική αρτιότητα του Εγχειριδίου παιδαγωγικών δραστηριοτήτων του Δικτύου.

Το παιδαγωγικό Ινστιτούτο με την Πράξη 16/16-11-2000 ενέκρινε την παιδαγωγική και επιστημονική αρτιότητα του Εγχειριδίου. Μετά την έγκριση και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου το ΥΠΕΠΘ ενέκρινε την επέκταση του δικτύου σε όλα τα σχολεία της Ελλάδας με την υπ' αριθμ. Φ.18/116/Γ1/1059/ 24-11-2000 εγκύκλιό του. Μετά την ενημέρωση όλων των Υπευθύνων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, εγγράφως (fax) από την Ε.Ε, για την επέκταση του δικτύου, απέστειλαν αίτηση συμμετοχής στο Δίκτυο 113 σχολικές μονάδες. Από αυτές 83 Δημοτικά σχολεία, 21 Νηπιαγωγεία και 9 Ειδικά Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία.

Η ανταπόκριση των σχολείων ήταν πράγματι εξαιρετικά μεγάλη και δυστυχώς δεν μπορούσαν να ικανοποιηθούν όλες οι αιτήσεις. Από επιτροπή κρίσεως η οποία αποτελείτο από τους Μ. Σκούλλο, Β. Ψαλλιδά, Φ. Φλέγγα, Θ. Παπαπαύλου και Δ. Καλαϊτζίδη, επελέγησαν τελικά για την συμμετοχή τους στο Δίκτυο 33 Δημοτικά Σχολεία, 10 Νηπιαγωγεία και 7 Ειδικά Σχολεία. Το Σ.Π.Ε αναζητά νέα χορηγία ώστε να μπορέσει να ικανοποιήσει το σύνολο των αιτήσεων των σχολείων που επιθυμούν να ενταχθούν στο Δίκτυο.

Δ. Επέκταση του Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής» στην Κύπρο.

Στην συνάντηση της Μυτιλήνης η κα Έλενα Περικλέους, δασκάλα από την Κύπρο, Msc στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, εκδήλωσε το έντονο ενδιαφέρον της για τη δυνατότητα επέκτασης του δικτύου και στην Μεγαλόνησο. Η παιδαγωγική ομάδα του δικτύου συμφώνησε να διερευνηθεί η δυνατότητα επέκτασης του δικτύου και στην Κύπρο και για το σκοπό αυτό όρισε, το δόκιμο πλέον μέλος της Ε.Ε, την κα Περικλέους ως ανταποκρίτρια του Σ.Π.Ε στην Κύπρο. Η κα Περικλέους με την καθοδήγηση του Συντονιστή του δικτύου Θ. Παπαπαύλου, πραγματοποίησε κάποιες διερευνητικές συναντήσεις στην Κύπρο για το σκοπό αυτό. Ο Θ. Παπαπαύλου επισκέφτηκε την Κύπρο και είχε συνάντηση με τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού της Κύπρου. Στην συνάντηση αυτή ο κος Παπαπαύλου ενημέρωσε τον Υπουργό Παιδείας τόσο για τις

«Παρουσίαση σε Συνέδριο στη Μυτιλήνη»

δραστηριότητες της Ε.Ε, όσο και για το Δίκτυο, παρέδωσε δε στον Υπουργό ενημερωτικούς φακέλους για το έργο της εταιρείας και για την λειτουργία του Δικτύου. Το αποτέλεσμα της συνάντησης ήταν ιδιαίτερα θετικό και ο κος Υπουργός δέχτηκε την επέκταση του Δικτύου στην Κύπρο.

Συνάντηση επίσης, για τον ίδιο σκοπό πραγματοποιήθηκε και με τον Πρώτο Λειτουργό της Δημοτικής Εκπαίδευσης Κύπρου κο Μακρή. Κατά την επίσκεψή του στην Κύπρο ο κος Παπαπαύλου συναντήθηκε και με τον Πρόεδρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τράπεζας Κύπρου κο Γιάννη Κυπρή, όπου αφού του παρουσίασε το έργο της Ε.Ε και το Δίκτυο ζήτησε την χορηγία της Τράπεζας, καταθέτοντας ολοκληρωμένη πρόταση, ώστε το Δίκτυο να μπορέσει να επεκταθεί και στη Μεγαλόνησο.

Ο κος Κυπρής είδε πολύ θετικά το αίτημα και δεσμεύτηκε να απαντήσει σε σύντομο χρόνο. Θα πρέπει να τονισθεί ότι η ανταποκρίτρια μας κα Περικλεους ήταν παρούσα στις συναντήσεις του κου Παπαπαύλου τόσο με τον Υπουργό όσο και με τον κο Κυπρή και συνέβαλλε σημαντικά για τα θετικά αποτελέσματα των συναντήσεων.

Ε. Δίκτυο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης «Ο μικρός ναυτίλος ταξιδεύει»

Το δίκτυο λειτούργησε πιλοτικά την σχολική χρονιά 1999-2000 με συμμετοχή 30 σχολείων από νησιωτικές και παραλιακές περιοχές της Ελλάδας με συντονίστρια την Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κυκλάδων κα Μανούσου Γκέλη. Ο Πρόεδρος του Σ.Π.Ε κος Ψαλλιδάς συναντήθηκε με την κα Μανούσου διερευνώντας την δυνατότητα της έκδοσης του παιδαγωγικού υλικού του Δικτύου από την Ε.Ε καθώς και τον χειρισμό του Δικτύου από την Εταιρεία ενώ η κα Μανούσου θα είναι ο Εθνικός Συντονιστής του Δικτύου

ΣΤ. Βιώσιμες πόλεις

Αρκετοί είναι οι εκπαιδευτικοί και οι φοιτητές που επισκέπτονται τα Γραφεία της Ε.Ε με σκοπό να προμηθευτούν το εκπαιδευτικό πακέτο «Βιώσιμες

πόλεις». Κατά τις επισκέψεις αυτές ξεναγούνται στους χώρους της Ε.Ε και ιδιαίτερα στον αρχαιολογικό χώρο του υπογείου.

Ζ. Πολιτιστική Ολυμπιάδα

Υποβλήθηκε πρόταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο πρόγραμμα Comenius - Δράση Δίκτυα με τίτλο «Ολυμπιακό ιδεώδες και η ευρωπαϊκή του διάσταση». Την πρόταση συνέταξε ο Πρόεδρος του ΣΠΕ Βασίλης Ψαλλιδάς σε συνεργασία με το μέλος του Σ.Π.Ε κο Δημήτρη Κалаϊτζίδη. Έχουν γίνει όλες εκείνες οι απαραίτητες επαφές με διάφορους οργανισμούς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό ώστε μόλις η πρόταση εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση να ξεκινήσει η λειτουργία του Δικτύου, σε συνεργασία με τους partners από άλλες χώρες της Ε.Ε. Ο Πρόεδρος του ΣΠΕ είχε συνάντηση εργασίας με τον Πρόεδρο της Ισπανίας, τον Πρόεδρο της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας κ. Φιλάρετο και με τον κ. Κουγιουρμτζόγλου από τον Οργανισμό Αθήνα 2004, με σκοπό την προώθηση της πρότασης της Ελληνικής Εταιρείας.

Η. Συνεδρίαση της Συντονιστικής Επιτροπής του Δικτύου «Το ποτάμι»

Με πρόταση του Σ.Π.Ε η Συντονιστική Επιτροπή του Δικτύου «Το ποτάμι» συνεδρίασε σε χώρο της Ε.Ε. Στην συνεδρίαση έλαβαν μέρος οι: Δ. Κалаϊτζίδης - Εθνικός Συντονιστής του Δικτύου, Κ. Ουζούνης - καθ. Παιδαγωγικού τμήματος Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, Μ. Λαζαρίδου - Δημητριάδου - καθ. βιολογικού τμήματος Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης, Δ. Τσίρος - σύμβουλος Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε σε θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Α. Ψάλης - Γ' χημική Υπηρεσία Αθηνών, Σ. Βαμβακοπούλου - Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ΥΠΕΠΘ, Ε. Ψυχογιουδάκη - εκπρόσωπος εκπαιδευτικών του Δικτύου, Β. Ψαλλιδάς - Εκπρόσωπος Σ.Π.Ε. κατά την διάρκεια της συνεδρίασης το Σ.Π.Ε προσέφερε ελαφρύ δείπνο στους καλεσμένους, ενώ τα κρασιά της συνάντησης ήταν προσφορά της ALPHA BANK (Υποκατάστημα Πατησίων). Στην συνεδρίαση αποφασίστηκε να ορισθεί ως ημέρα ποταμών για το 2001, στην Ελλάδα, η 1η του Απριλίου. Την συγκεκριμένη ημέρα μαθητικές ομάδες μέλη του δικτύου θα κάνουν μετρήσεις ποιότητας νερού στους μεγαλύτερους ποταμούς της Ελλάδας.

Θ. Παρακολούθηση βιβλιοπαρουσίασης

Ο Πρόεδρος του Σ.Π.Ε κος Ψαλλιδάς και ο Εθνικός Συντονιστής του Δικτύου «ΤΟ ΣΠΟΡΑΚΙ, πηγή ζωής», παρακολούθησαν την παρουσίαση του βιβλίου «Αναδρομή στα πριγκιπόνησα» του μέλους της Ε.Ε, Κυπρίου συγγραφέα κου Ακύλα Μήλλα, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 14/12/2000 στην Μεγάλη Βρετανία με κύριο χορηγό και διοργανωτή το Πολιτιστικό Ίδρυμα της τράπεζας Κύπρου. Σε αυτή την εκδήλωση δόθηκε η ευκαιρία για μια πρώτη γνωριμία με τον κο Κυπρή, Πρόεδρο του Πολιτιστικού Ιδρύματος της Τράπεζας Κύπρου.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

- A. 5ο Παγκόσμιο Συνέδριο Θρακών (Ξάνθη, 29. 9-1-10.2000). Παρευρέθηκαν τα μέλη μας κ.κ. Αλ. Ευπραξιάκου και κ. Τέη, με παρέμβαση των οποίων προτάθηκε το ζήτημα «Φυσικό Περιβάλλον της Θράκης», ως πιθανό θέμα προσεχούς Συνεδρίου.
- B. Εκδηλώσεις - ενημερωτικές εκδρομές. Κατά τη νέα περίοδο, φθινόπωρο 2000, πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες επισκέψεις (σε συνεργασία και με την ΧΑΝΘ): Επταπύργιο Θεσσαλονίκης (5.11.2000, Β. Κονιόρδος - 9η Εφορεία Βυζ/νών Αρχαιοτήτων) - Στρατιωτικός Σταθμός στη δυτική Θεσσαλονίκη (19.11.2000, Σύλλογος «Φίλοι των Σιδηροδρόμων») - Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού (26.11.2000, αρχαιολόγοι Ελ. Πελεκανίδου και Γ. Μότσιανος) -

CASA BIANCA, έκθεση Λύτρα (10.12.2000).

Παράλληλα το Παράρτημα οργάνωσε ημερήσια εκδρομή και ξενάγηση (3.12.2000) στον πρώτο Αμπελώνα του Αν. Μπαμπατζιμόπουλου (περιλαμβάνεται στο δίκτυο «Δρόμοι του κρασιού της Μακεδονίας») και στον παραδοσιακό οικισμό της Όσσας (επαρχίας Λαγκαδά Θεσσαλονίκης), όπου μας ξενάγησαν μέλη του τοπικού Συλλόγου «Αγία Κυράννα» και ιδιαίτερα ο Άγγ. Μήτσας μέλος της ΕΕ. Διαπιστώθηκε το κρίσιμο σημείο στο οποίο βρίσκεται το θέμα της διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς του οικισμού. Διατυπώθηκε δε η απόφαση του Παραρτήματος να συμβάλλει στο μέτρο του δυνατού, στην επίτευξη βιώσιμης προστασίας της κληρονομιάς αυτής. Υπεύθυνοι της επίσκεψης ήταν οι Αγ. Μήτσας και Ι. Στεριώτου. Την οργάνωση έκανε η Β. Αρβανιτάκη.

ΛΕΣΧΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Μία δραστήρια τοπική περιβαλλοντική οργάνωση

Η Ελληνική Εταιρεία θέλει να επισημάνει και συγχαρεί δημόσια την Λέσχη Οικολογίας Κέρκυρας και τον Πρόεδρο της κ. Θεόδωρο Φαγογένη για την συμπλήρωση εικοσαετίας στην προστασία διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της Κέρκυρας αλλά και άλλων περιοχών της χώρας μας.

Από το 1980 η Λέσχη ασχολείται συνεχώς με ποικιλία θεμάτων όπως:

εκστρατείες καθαρισμού ακτών, δενδροφυτεύσεις,

20 ΧΡΟΝΙΑ ΔΡΑΣΗΣ

προστασία δασών και δασικές πυρκαγιές, φωτογραφικές εκθέσεις κλπ., ενώ έχει προβεί σε δεκάδες διαμαρτυρίες στον τύπο και τα αρμόδια υπουργεία και διαβήματα για τη διάσωση της οικίας Σταμάτη Βούλγαρη στη Λευκίμμη Κέρκυρας, την εμφάνιση των κτηρίων της παλιάς πόλης, προστασία αναδασωτέων περιοχών κλπ. Ιδιαίτερη επιτυχία έχουν οι μέχρι σήμερα προσπάθειες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης παιδιών και νέων με ιδιαίτερη αναφορά σε μαθήματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, πολλές ομιλίες

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

«Καθαρισμός στα τείχη. Διακρίνεται ο Πρόεδρος της Λέσχης (δεξιά) κ. Θ. Φαγογένης»

«Καθαρισμός στις Ακτές Αλυσκών Λευκίμμης»

«Αθρόα συμμετοχή μαθητικής νεολαίας σε ομιλία για το περιβάλλον στα γραφεία της Λέσχης»

και άρθρα για θέματα όπως Τουρισμός και Περιβάλλον, διάσωση της παραδοσιακής κληρονομιάς, και άλλα.

Οι δραστηριότητες και το ενδιαφέρον της Λέσχης ξεπερνούν τα όρια του όμορφου νησιού των Φαιάκων και εκτείνονται και στην υπόλοιπη Ελλάδα εκδηλώνοντας ανησυχίες και ενδιαφέρον για νεοκλασικά κτήρια στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τη Μύκονο, το Άργος (Οικία

Μακρυγιάννη), τη Σαντορίνη και αλλού.

Η Λέσχη Οικολογίας Κέρκυρας είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος και συμβάλλει στην μετάδοση σύγχρονων ιδεών προστασίας περιβάλλοντος και αειφόρου ανάπτυξης σε μια σημαντική περιοχή της ελληνικής περιφέρειας. Τους ευχόμαστε να συνεχίσουν με επιτυχία και στον νέο αιώνα.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ 42 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ κ.α. ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

που υπογράφουν την πρόταση τροποποίησης των άρθρων 24, 94, 95 και 100 (η συλλογή υπογραφών συνεχίζεται)

α. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΕΜΠ ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ

β. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ - Εταιρεία για την Προστασία και Διαχείριση της Άγριας ζωής και του Φυσικού Περιβάλλοντος, ΑΡΧΕΛΩΝ - Σύλλογος για την Προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας, ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ- Ένωση για το Περιβάλλον την Εκπαίδευση και τον Πολιτισμό, ΔΙΚΤΥΟ "ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ S.O.S.", ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ για την Προστασία του Περιβάλλοντος και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΝΙΘΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ, ΜΟΜ- Εταιρεία Μελέτης και Προστασίας Μεσογειακής Φώκιας, ΝΕΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ - ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΓΗΣ, ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΑΓΡΙΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ ΠΟΥΛΙΩΝ, ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ, WWF - ΕΛΛΑΣ.

γ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ-ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΑΤΤΙΚΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ /SOS, ΠΟΛΙΤΕΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ, ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΥΜΗΤΤΟΥ, ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΦΑΕΘΩΝ" (Ηλιούπολης), ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΔΙΟΝΥΣΟΥ, ΚΙΝΗΣΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ-ΡΑΔΙΟ "ΥΓΕΙΑ-ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ"11, ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΖΩΝΕΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΕΘΝ. ΟΔΟΥ ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ.

δ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΗΦΙ-SOS (Μοσχάτο), ΕΞΩΡΑΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΡΟΚΟΠΟΥ (Καλλιθέας)

ε. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΥΔΡΑΣ, ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΑΤΡΑΣ, ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΠΑΤΡΩΝ, ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΡΙΟΥ, ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΠΑΤΡΑΣ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΠΑΤΡΩΝ, ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΤΡΩΝ, ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΧΑΡΑΔΡΟΥ, ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΧΑΛΑΝΔΡΙΤΣΑΣ, ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΠΑΝΑΧΑΪΚΟΥ, ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΩΝ, ΚΙΝΗΣΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΠΑΤΡΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΗΧΟΡΥΠΑΝΣΗΣ, ΛΕΣΧΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ, ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ, ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ "ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΑΣ", ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ-ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ "ΑΠΡΟΒΛΕΠΤΟ", ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ, ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΔΗΜΟΤΩΝ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΕΙΤΕ ΣΤΟ ΔΕΛΤΙΟ ΜΑΣ ΒΟΗΘΩΝΤΑΣ ΤΟ ΕΡΓΟ ΜΑΣ

Δεχόμαστε ένα σχετικά περιορισμένο αριθμό διαφημίσεων.

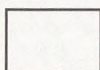
Πληροφορίες και Τιμολόγιο τηλ: 3225245 fax: 3225540

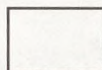
Παρακαλώ να με γράψετε συνδρομητή
του «ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ» σας

ΟΝΟΜΑ..... ΕΠΩΝΥΜΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ..... Τηλ.....

5.000 δρχ.

2.000 δρχ. (για μαθητές, σπουδαστές και φοιτητές)

Υπεύθυνη Έκδοσης: Βάσω Λυμπερίδη, Μπέσσυ Μαντζάρα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

**Για την Προστασία του Περιβάλλοντος
και της Πολιτιστικής Κληρονομιάς**

Σωματείο μη κερδοσκοπικό

Τριπόδων 28, Πλάκα

105 58 Αθήνα

Τηλ: 32.25.245 & 32.26.693 Fax: 32.25.240

Ιδιοκτησία ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εκδότης: Μ. Σκούλλος

Τυπώνεται σε 4.000 αντίτυπα

**Εμπέλεια Εντύπου - Παραγωγή
ΕΜ ΕΣ ΠΡΕΣΣ**

**Ηλεκτρονική σελιδοποίηση
Μ. Αθανασοπούλου**

